

АГУУЛГА

БҮЛЭГ 1.ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	1
1.1 Төслийн нэр	1
1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл	1
1.3 Төслийн хүчин чадал	1
1.4 Уурхайн дэд бүтэц.....	1
1.4 Уурхайн ажиллах горим	1
1.5 Усан хангамж.....	2
1.6 Цахилгаан хангамж	2
БҮЛЭГ 2.ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	3
2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил ,физик газар зүйн нөхцөл	3
2.2 Цаг уурын нөхцөл:.....	4
2.3 Ургамлан бүрхэвч:.....	4
2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч:.....	5
2.5 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн нийгэм эдийн засагын байдал.....	5
БҮЛЭГ 3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН.....	7
3.1 Агаарын орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	7
3.2 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	7
3.3 Гадаргын болон гүний усан үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	7
3.4 Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл үргэжлэх хугацаа ,эрчим	8
БҮЛЭГ 4. 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	12
БҮЛЭГ5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	14
БҮЛЭГ6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	16
БҮЛЭГ7. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	17
БҮЛЭГ8. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
БҮЛЭГ9. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
БҮЛЭГ10. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19
БҮЛЭГ11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	20
БҮЛЭГ12. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	22
БҮЛЭГ13. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	23

БҮЛЭГ 1.ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн нэр

Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын нутагт хэрэгжих “Довжир-6” хайлуур жоншны ордыг далд уурхайн аргаар ашиглах төсөл

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Хүснэгт № 1 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Төсөл хэрэгжүүлэгч	“Түшигт Ээл” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар	9011235036
Регистрийн дугаар	5379334
Хаяг	Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 22-р хороо, Алтан өлгий, 12-01
Утас	99009348,91918339

1.3 Төслийн хүчин чадал

Довжир-6 орд ашиглалтын 2 жилийн хугацаанд нийт 26.74 мян.тн хүдэр Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын нутаг дахь “Хан шашир” ХХК-ийн Довжир баяжуулах үйлдвэрт 1 тн-ийг нь 165.0 мян.төгрөгөөр борлуулна.

1.4 Уурхайн дэд бүтэц

Уурхайн барилга байгууламж

Уурхайн барилга байгууламжид захиргааны байр, ажилчдын болон хоолны байр, агуулах-засварын байр багтана.

Хүснэгт № 2 Уурхайн барилга байгууламж

№	Нэр	Хийц, бүрдэл	Тоо, м ²
1	Засвар механикийн хэсэг	Сэндвич	250 м ²
2	Авто граж	Сэндвич	200 м ²
3	Сэлбэг, материалын агуулах	Сэндвич	150 м ²
4	Түлшний агуулах	ёмкость	60 м ³
5	Тэсэлгээний материалын агуулах	контейнер	40 тн
6	Тэсэлгээний хэрэгслийн агуулах	контейнер	40 тн
7	Харуул хамгаалалтын байр	Сэндвич	20 м ²
8	Оффис	Сэндвич	150 м ²
9	Амрах байр	Сэндвич	200 м ²
10	Амралтын байр	Сэндвич	100 м ²
11	Гал тогоо	Сэндвич	100 м ²

1.4 Уурхайн ажиллах горим

Үйлдвэрлэлийн үндсэн процессууд нь тасралтгүй 7 хоног, өдөрт 3 ээлжээр 8 цагаар явагдана. Үйлдвэрлэлийн бусад ажил болох цахилгаан хангамж, усан хангамж, гэрэлтүүлэг, тоног төхөөрөмж угсарч монтажлах ажлуудыг үйлдвэрлэлийн дотоод ажлын зохион байгуулалтаар хийнэ.

1.5 Усан хангамж

Уг орд дээр хийсэн хайгуулын ажлын явцад, өрөмдсөн цооногуудад ус агуулсан хурдас илрээгүй бөгөөд цаашдаа уурхайн олборлолтын ажилд гүний усны нөлөөллөх нөлөөгүй байна. Усны үндсэн хэрэглэгч нь уурхайн тосгон, тосгоны унд ахуйн ус болон зам талбай усалгаа байна. Далд уурхайн усан хангамжийн хэрэглээнд ордын талбайгаас баруун хойш 33 км-т байрлах Хэнтий аймгийн Баян-Овоо Наран багийн худгаас зөөврөөр хангана. Ордын хайгуулын ажлын гидрогеологийн судалгаагаар 30-60 метрийн гүнд газрын доорхи усны түвшин илрээгүй байна. Уурхайн ашиглалт 50 метрийн гүнтэй байна.

Усны эх үүсвэр:

- Өрөмдмөл гүний худаг
- Усны ундарга 1.8 л/сек

Уурхайн ашиглалтын хүрээнд дараах усны хэрэглэгч байна. Үүнд:

- Ажилчдын унд ахуйн хэрэглээ
- Уурхайн зам талбайн тоосжилт
- Нөхөн сэргээлт

1.6 Цахилгаан хангамж

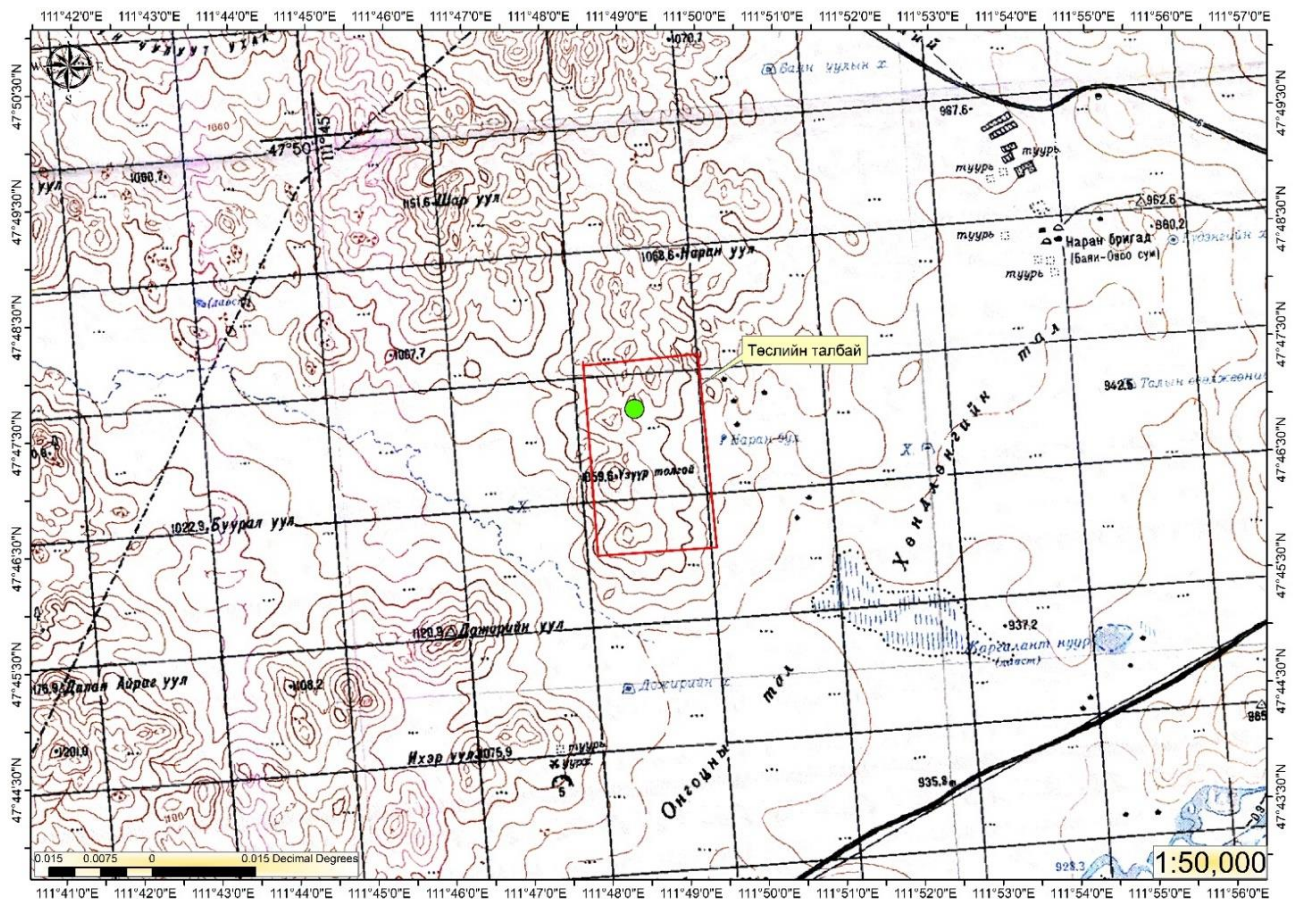
Төвийн нэгдсэн эрчим хүчний системээс алслагдсан ба 230/400В-ын хүчин чадалтай дизель цахилгаан станцаар эрчим хүчээ хангана.

БҮЛЭГ 2.ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

2.1 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил ,физик газар зүйн нөхцөл

“Түшигт ээл” ХХК Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын “Довжир-6” нэртэй хайлуур жоншны орд MV-021565 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбай нь 578,22 га талбайг хамран оршино. Улаанбаатар хотоос 420 км Чингис хотоос зүүн тийш 93 км Баян-Овоо сумын төвөөс баруун тийш 21 км-т байрлана.

Зураг № 1 Төслийн талбайн байршил

Физик газарзүй:

Физик газар зүйн мужлалаар Монголын Дорнод талын их муж, Халхын дундад ба Дарьгангын талархаг мужийн Ухаа гүвээт Халхын дундад талын тойрогт хамрагдах бөгөөд хээрийн бүсэд оршдог. Далайн түвшнээс дээш 800-1300 м өргөгдсөн. Сумын нутгийг гадаргуугийн тархалтаар нь ухаа гүвээт тал, голын хөндий, нам уулс гэж 3 хэсгээс бүрдэнэ.

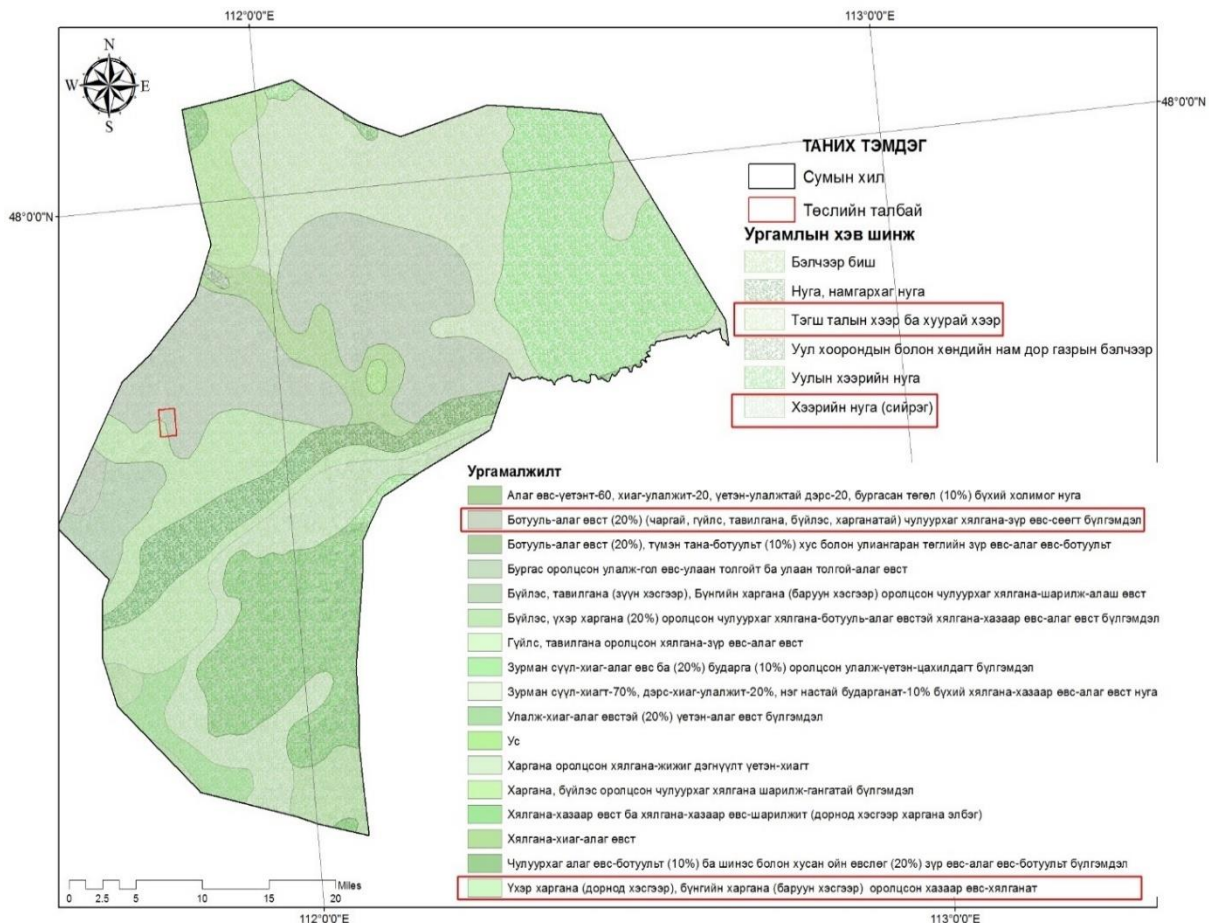
2.2 Цаг уурын нөхцөл:

Монгол орны уур амьсгалын мужлалаар Баян-Овоо сум нь хуурайдуу сэрүүн зунтай, хахирдуу өвөлтэй мужид багтана. Хөрсний гадаргад температурын хэлбэлзэл их байдаг. хамгийн хүйтэн үе нь 1 дүгээр сард 20.9оС хамгийн дулаан сар 7дугаар сард 18.90 С жилийн дундаж агаарын температур 0.10С градус салхины жилийн дундаж хурд 4.8 м/с жилд дунаджаар 271.7 мм тунадас унадаг.

2.3 Ургамлан бүрхэвч:

Ургамал газарзүйн мужлалаар Дундад халхын хээрийн тойрогт хамаарна. Хээрийн судалгаагаар талбайн 80% ургамалжилттай байна. Талбайн ургамлын зүйлийн бүрэлдэхүүнийг тодорхойлоход цахилдаг, хиаг-3-5 см, дэрс-8 см өндөртэй ургамлын хөгжлийн үе шатаараа олон наст байна.

Төсөл хэрэгжих сумын ургамлын хэв шинжийг ArcGIS 10.5 программд зураглахад ботууль-алаг өвст (20%), гүйлс, тавилгана, бүйлэс, харганатай чулуурхаг хялгана-

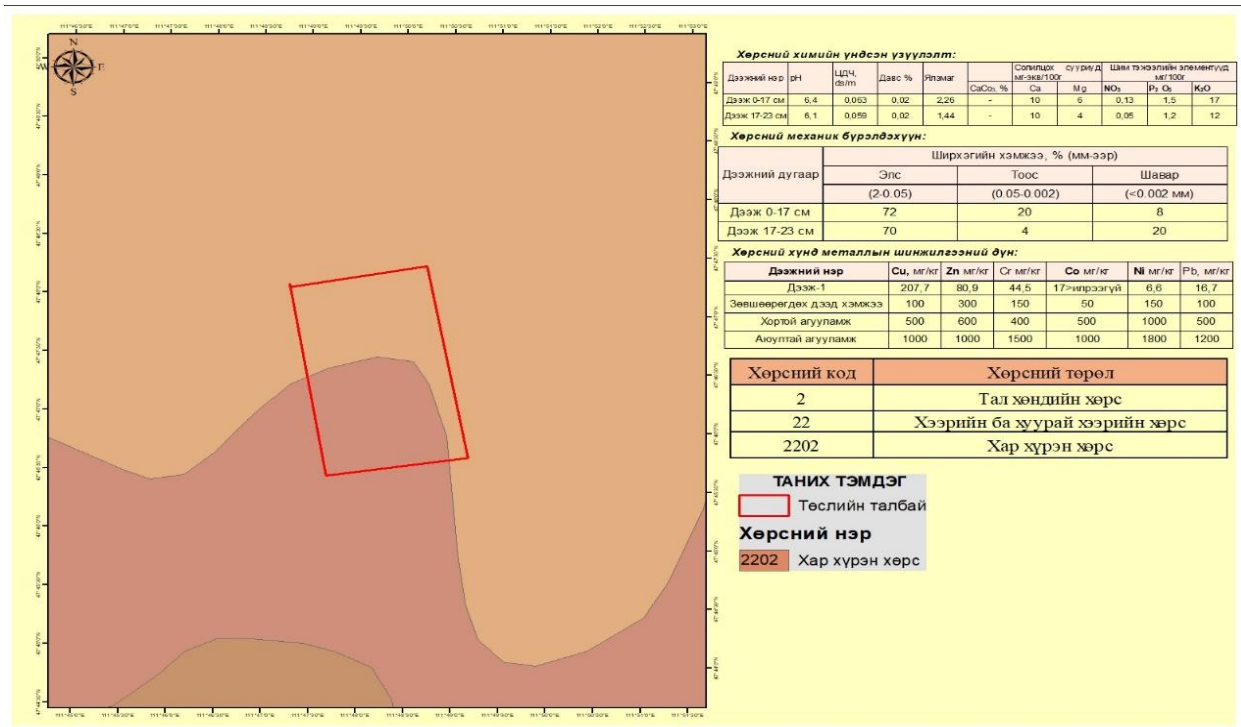
Зураг № 2 Ургамлан бүрэвч хэв шинж

зүр өвс-сөөгт бүлгэмдэл, үхэр харгана (дорнод хазаар), харгана оролцсон хазаар өвс-хялганат бүлгэмдэлийн ургамлууд тархсан байна.

2.4 Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч:

Төсөл хэрэгжих талбайн тал газар хөндий хотгорын хөрсний хэв шинжтэй, хөрсний морфологи шинж чанарыг шинжихэд карбонатгүй хар хүрэн хөрс элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй байна. Төсөл хэрэгжих талбайд үйл ажиллагаа явуулаагүй бөгөөд ямар нэгэн техникийн элэгдэл эвдрэлд ороогүй байгалийн унаган төрхөөрөө байна.

Зураг № 3 Төслийн талбайн хөрс-газарзүйн мужлал

2.5 Төсөл хэрэгжих орон нутгийн нийгэм эдийн засагын байдал

Боловсрол: Ерөнхий боловсролын 9 жилийн сургуулийн 11 бүлэгт 258 хүүхэд өдрөөр суралцаж, албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрөөр бага, суурь, бүрэн дунд боловсрол нөхөн олгох сургалтанд 10 иргэн суралцаж байна. Бага ангийн хамран сургалт 98,6 хувь, суурь боловсролын хамран сургалт 97,3 хувьд хүрсэн. Ерөнхий боловсролын сургуульд мэргэжилтэй багшийн хангалт 100 хувьтай байна. Мэргэжил дээшлүүлэх хөрвөх сургалтанд нийт давхардсан тоогоор 33 багш хамрагдсан байна. Төрийн өмчийн цэцэрлэгт 75, гэр цэцэрлэгт 60 хүүхэд хамрагдаж, сургуулийн өмнөх боловсролын хамралт 98 хувьд хүрсэн.

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Эрүүл мэнд: Эрүүл мэндийн төв Жавхлант багийн нутагт байршилтай 6 ортой Их эмч 2, бага эмч 6, 5 сувилагч нийт 23 ажиллагчидтай. 1988 онд ашиглалтанд орсон тоосгон хийцтэй, зориулалтын барилга. 2011 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар барилгын их засварын ажил хийгдсэн.

БҮЛЭГ 3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН

3.1 Агаарын орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд:

“Довжир-6” хайлуур жоншны ордыг ашиглах явцад агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд нь:

- Хөрс хуулах, хүдэр олборлох үед тоос, шороо ихээр үүсгэнэ.
- Уурхайн малталтууд болон овоолгын дээд талбайгаас салхинд хийсэх тоос, шороо
- Уурхайн машин техникүүдийн түлшний шаталтаас ялгарах утаа, тортог, хорт хийнүүд
- Ажилчдын суурингаас гарах хатуу шингэн хог хаягдлын бохирдол
- Өрөмдлөг, тэсэлгээний ажил хийх үед гарах тоос, шороо

Хөрс хуулах, түрэх, тээвэрлэх, элс угаах зэрэг бүхий л ажиллагаа тасралтгүй явагдах тул бульдозер, экскаватор, автомашин, бусад төхөөрөмжийн дуу чимээ болон хорт хий утаа гарах, тоос шороо дэгдэх зэргээр агаар орчныг бохирдуулж, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд сөргөөр нөлөөлнө. Үүнээс гадна барилга угсралтын үйл ажиллагаа болон тээврийн хөдөлгөөнтэй холбоотойгоор агаарын бохирдол үүсч болзошгүй.

3.2 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Уурхайн олборлолтын болон бусад төрлийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх нөлөөллийн эх үүсвэр нь:

- Олборлолтын үйл ажиллагаанаас /уурхайн ухаш, хөрсний овоолго, зам, барилга байгууламж барих гэх мэт/ нийт 5.2 га талбайн хөрсөн бүрхэвч эвдэрч, ургамлан нөмрөг талхлагдана. Өөрөөр хэлбэл 52226 м² хэмжээний талбайн хөрсөн бүрхэвч нөмрөг талхлагдана.
- Хөрсний овоолгод хөрс дарагдах
- Дотоод тээвэрлэлтийн зам нь шугаман элэгдлийн эх үүсвэр болно. Мөн энэхүү элэгдэл нь агаар дахь тоосонцрын эх үүсвэр болж, тоосонцор нь буцаад хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ.

3.3 Гадаргын болон гүний усан үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

Гадаргын болон газрын доорх усанд нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд:

Төслийн үйл ажиллагааны явцад дараах эх үүсвэрүүдээс гадаргын болон газар доорх усны нөөц, чанарт нөлөөлөл бий болж болзошгүй. Үүнд:

- Хөрс хуулалт болон барилга угсралтын явцад тоосжилт дарахад цэвэр усны нөөц хомсдох
- Уулын малталтын үед хөрсний болон гүний усыг зайлуулж усны нөөц хомсдох
- Барилга угсралтын ажлын явцад барилгын материал хур тунадас болон үерийн усаар угаагдан барилгын материалд агуулагдах бодисууд хөрсөнд нэвчих, улмаар хөрсний бага гүний усыг бохирдуулах
- Баяжуулах үйл ажиллагаа явуулахад химийн бодис алдагдахаас үүдэн хөрсний болон гүний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах савыг соруулах үед асгарч газрын хэвлий болон хөрсийг бохирдуулахаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах сав хүчтэй аадар бороо болон үерийн усаар дүүрч хальхаас үүдэн хөрсөнд нэвчиж хөрсний ус болон бага гүний усыг бохирдуулах
- Техник, тоног төхөөрөмжийн шатах тослох материал алдагдаж хөрсийг бохирдуулхаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уурхайн байгууламж, хоосон овоолго, хаягдлын сан, техник хэрэгслийн байршуулалт зэргээр газрын гадаргыг өөрчилж улмаар байгалийн хур тунадас унаж урсац бүрдэх, хөрсний чийг, газрын доорх усыг сэлбэх нөхцөлийг доройтуулах магадлалтай.

3.4 Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл үргэжлэх хугацаа ,эрчим

Байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл, үргэлжлэх хугацаа, эрчим: Уг төслийг хэрэгжүүлснээр байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг тогтоохдоо байгаль орчны суурь нөхцөл, судалгаа хийсэн мэргэжлийн судлаачдын дүгнэлтүүдийг үндэслэн тогтоов. Байгаль орчны төлөв байдалд гарч болзошгүй нөлөөлөл, болзошгүй ослын үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар тодорхойлов.

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Магадлан жагсаах /checklist/ аргаар тооцсон нөлөөллийн үнэлгээ: Үнэлгээ хийгдэж буй төслийн үйл ажиллагаа байгаль орчны төлөв байдал, нийгэм эдийн засагт нөлөөлөх нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах (checklist) аргыг ашиглав. Энэ арга нь нөлөөллийг байна (х), байхгүй (хоосон) гэсэн хэлбэрээр тодорхойлж шууд, шууд бус шинжтэй, удаан, богино хугацаагаар буцалтгүй болон буцаж нөлөөлөх, хүчтэй, дунд болон бага зэрэг эрчимтэй байх зэрэг үзүүлэлтүүдээр авч үзсэн болно.

Төслийн байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлөх эх үүсвэрүүдэд дараах хүчин зүйлс орж байна. Үүнд:

- ✚ Хөрс хуулалт
- ✚ Уурхайн олборлох, ачих, буулгах, тээвэрлэх үйл явц.

Төсөл хэрэгжсэнээр тухайн нутгийн байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг хүснэгт № 4-д харуулав.

Хүснэгт № 3 Магадлан жагсаах арга

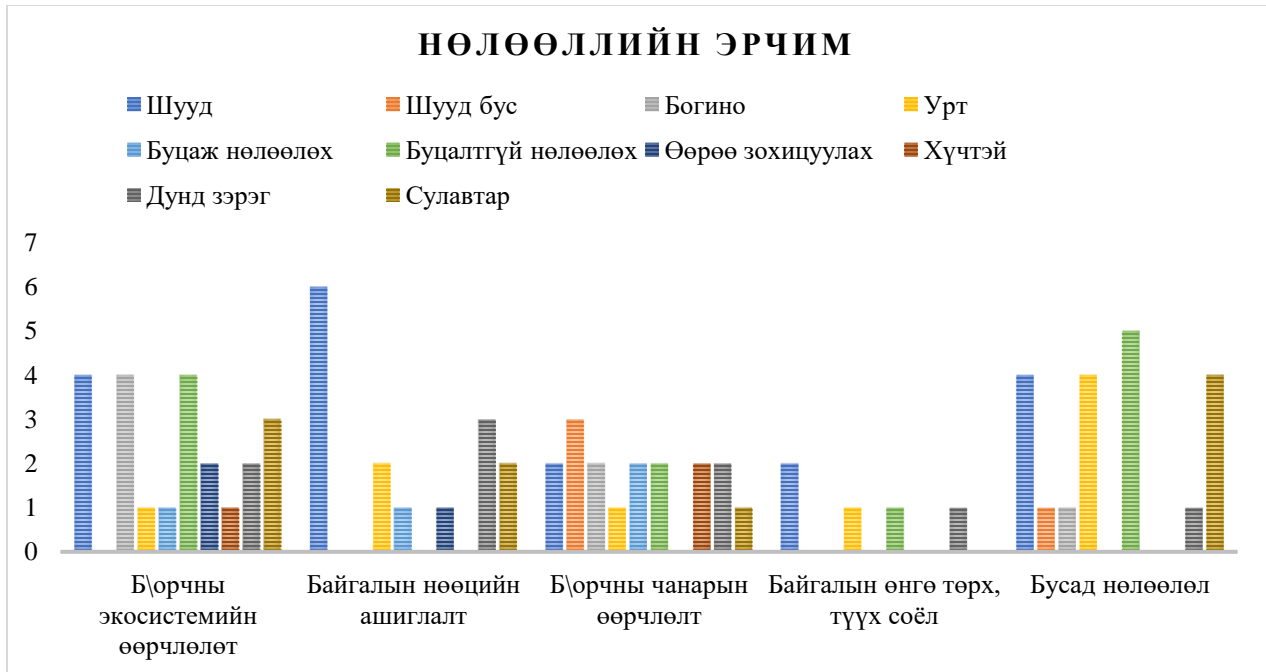
№	Байгаль орчны үзүүлэлт	Нөлөөлөл			Хугацаа		Давтамж		Эрчим		
		Шууд	Шууд бус	Өөрөө	Богино хугацааны	Удаан хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Бага зэрэг	Дунд зэрэг	Хүчтэй
Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт											
1	Газрын доорх урсацын өөрчлөлт										
2	Гадаргын усны чанарын өөрчлөлт		x			x	x			x	
3	Ургамлан бүлгэмдлийн бүтцийн өөрчлөлт	x				x		x			x
4	Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x		x			x
5	Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x				x		x		x	
6	Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт	x				x		x		x	
7	Уур амьсгалын өөрчлөлт		x			x		x	x		
Байгалийн нөөцийн ашиглалт											
8	Газрын доорх нөөц баялаг	x				x		x		x	
9	Бэлчээрийн байдал	x				x		x		x	
10	Эрдэс түүхий эдийн нөөц	x				x		x		x	
Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт											

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

11	Агаарын бохирдол	x			x		x			x	
12	Ундны усны нөөц хомсдох		x			x		x	x		
13	Хөрсний бохирдол		x			x	x			x	
14	Дуу чимээ, шуугианы нөлөөлөл	x			x			x		x	
Нийгэмд үзүүлэх нөлөөлөл											
15	Дэд бүтцийн хөгжилд нөлөөлөх	x				x		x	x		
16	Хүн амын орлого өөрчлөгдөн нэмэгдэх		x			x		x	x		
17	Хүн амын тоо өөрчлөгдөх		x			x		x	x		
Байгалийн цогцолборт газар, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентлогийн олдвор											
18	Байгалийн өнгө төрх өөрчлөгдөх	x				x		x			x
19	Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x		x	
20	Тусгай хамгаалалттай ба цогцолборт газарт нөлөөлөх										
21	Түүх сёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх										
22	Археологи, палентлогийн олдворт нөлөөлөх										
Эдийн засаг, байгаль орчин											
23	Орон нутгийн орлого нэмэгдэх		x			x		x		x	
24	Ажлын байр нэмэгдэх	x				x		x		x	
25	Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		x		x			x	x		
Бусад нөлөөлөл											
26	Шороон зам, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн, тээвэрлэлтээс хөрс эвдрэх	x				x	x				x
27	Ахуйн бохир ус, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж, хөрс ба усыг бохирдуулах	x				x	x			x	
28	Ахуйн хаягдал, хогийн цэгийн ариутгал муугаас эвгүй үнэр гарах, шавьж үржих	x			x		x			x	
29	Хүчтэй салхи, уруйн үер	x			x		x			x	
Дүн		18	8		5	20	7	18	5	15	6

Дээрх хүснэгтээс харахад тус төслийн үйл ажиллагааны явцаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл өөр хоорондоо харилцан уялдаа холбоотой нэг нь нөгөөдөө шууд буюу дам байдлаар нөлөөлөх нь харагдаж байна.

Тус ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас сөрөг нөлөөллийг байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрд үзүүлэх ба 7.1% нь “бага”, 45.2% нь “дунд”, 42.8% нь “их”, 4.8% нь “маш их” гэсэн нөлөөллийн үнэлгээний зэрэгт хамаарагдаж байна. Нөлөөлөлд өртөж буй байгалийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдээс газрын гадарга, хэвлий нь нөлөөлөлд илүүтэйгээр өртөхөөр байна.

БҮЛЭГ 4. 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд үүсэж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын нутаг дэвсгэрт “Түшигт-Ээл” ХХК-ийн хэрэгжүүлж буй “Довжир” нэртэй хайлуур жоншны ордыг далд аргаар олборлох” төслийн үнэлгээний ажлын явцад үйл ажиллагааны товч танилцуулга, эрхлэхээр төлөвлөж буй үйл ажиллагааны тодорхойлолт болон төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн суурь төлөв байдлыг тодруулж үйл ажиллагааны явцад байгаль орчин, хүн амын эрүүл мэндэд үзүүлэх гол сөрөг нөлөөллүүд тэдгээрийн цар хүрээг тооцон сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, багасгах арга хэмжээний зөвлөмжийн хүрээнд энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (БОМТ) боловсрууллаа. Төслийн хэрэгжилтийн явцад барилга байгууламжийн бүтээн байгуулалт, уурхайн олборлолтын үйл ажиллагааны улмаас хамгийн ихээр эвдрэлд орж сөрөг нөлөөлөлд өртөх бүрэлдэхүүн нь хөрсөн бүрхэвч юм. Сөрөг нөлөөллийн цар хүрээ багаас дунд зэрэг ба урьдчилан сэргийлэх болон бүтээн байгуулалтын дараа болон олборлолт дууссан хэсэгт нөхөн сэргээх талаар төлөвлөсөн арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэх тохиолдолд нөлөөллийн эрчим эрс буурах боломжтой.

Төслийн ерөнхий үнэлгээний нөхцөлд заагдсаны дагуу байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар жил бүрийн төлөвлөгөөг БОАЖЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын дагуу тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг энэхүү тайлангийн 3 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр үйлчлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (БОМТ) үндэслэн боловсруулж БОАЖЯ-д ирүүлэн батлуулах ба батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэсэн ажлын тайланг холбогдох газруудад хүргүүлж байх шаардлагатай. Үүнээс гадна тус Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ), түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах,

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

хэлэлцүүлэх хуваарь”-ийн дагуу оролцогч сонирхогч талуудыг холбогдох мэдээллээр ханган ажиллах үүргийг төсөл хэрэгжүүлэгч хүлээнэ.

Хүснэгт № 4 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал

БОМТ-ний нийт зардал	
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний менежментийн төлөвлөгөө	1 250 000
Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	-
Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээ	850.000
Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	-
Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	670.0
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	300.0
Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	950.0
Удирдлага зрхион байгуулалтын менежментийн төлөвлөгөө	650,0
Оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	-
Нийт	4 650 000

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БҮЛЭГ 5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт № 5 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах менежментийн төлөвлөгөө

Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт, стандарт
						2023 он	
Уурхайн олборлолт болон тээврийн Хэрэгслүүдийн үйл ажиллагааны улмаас гарч болох тоосжилтын эх үүсвэрүүд: - Уурхайн олборлолтын үеийн хөрс хуулалт, олборлолт, овоолго хийх газар шорооны ажил, - Уурхайн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй тээврийн хөдөлгөөн, Тээвэрлэлтэнд явж буй машинуудаас ялгарах хорт бодисуудаар орчны агаар бохирдох	Уурхайн олборлолтын үе шатанд тоосжилт ихээр үүсэх үед усалгаа хийх	Ү.а-ны турш		-	500.0	Салхи ихтэй үед 7 хоногт 3 удаа, тогтуун үед 2 удаа	БОС-ын 1995 оны153тоот тушаал
	Уурхайн ажиллагсдад тоосноос хамгаалах амны маск, хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр ажилчдыг хангах, сургалт сурталчилгаа явуулах	Ү.а-ны турш		-	-	2023	Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS5885:2008
	Хүнд машин механизмын утааны хэмжээг стандартын шаардлага хангах хэмжээнд байлгах, үзлэг шалгалтыг хийх засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Ү.а-ны турш		-	ҮА-ны зардалд	2023	Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ MNS5885:2008
Хөрсөн бүрхэвч							

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

<p>Ордын ашиглалтын явцад хөрсний бүтэц найрлагад өөрчлөлт орох, хог хаягдал, тоосжилтоос бохирдол үүсгэх, хүнд даацын машин механизмууд олон салаа зам гаргаж хөрс болон ургамлыг гэмтээх.</p> <p>Шатах тослох материал, барилгын материалын хог хаягдал, шатахуун асгарах зэрэг болзошгүй осол аваараас үүдэн хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулах</p>	<p>ШТМ-ыг стандартын шаардлага хангасан саванд хадгалах хадгалалтанд хяналт тавих, орчны бохирдлоос сэргийлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>		-	Ү.А-ны зардлаар	2023	<p>“Газрын тухай” хууль MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга</p>
	<p>Асгаралтын үе хэрэглэх багаж хэрэгслээр хангаж ажиллах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>		-	600.0	2023	
	<p>Төслийн эдэлбэр газраас бусад талбайн ургамлыг хамгаалах зорилгоор ажилчид болон машин техникийн хөдөлгөөнийг тогтсон маршрутын дагуу явуулах, авто зогсоолыг тэмдэгжүүлэх</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>		-	Ү.а-ны зардлаар	2023	
	<p>Хөрсний овоолго болон шимт хөрсний овоолгыг төлөвлөгөөний дагуу цэгцтэй хураах</p>	<p>Үйл ажиллагааны турш</p>		-	Ү.а-ны зардлаар	2023	
Усан орчин							
<p>Гүний усыг ашигласнаар усны нөөц хомсдох, усны бохирдол, шатах тослох материалыг алдсанаар газрын доорх ус бохирдох, газар доорх устай</p>	<p>Ус ашиглалтын гэрээ байгуулах, ус ашигласны төлбөр төлөх</p>	<p>Төслийн явцад</p>		-	Ү.а-ны зардлаар	2023	
	<p>Ахуйн гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл худалдаж авах (галын хор, гал унтраагч, ус цацагч гэх мэт)</p>	<p>Галын аюулгүй ажиллагааны хүрээнд</p>		-	Осол эрсдэлийн менежментийн зардалд	2023	

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

холбогдон ургадаг ургамалжилтанд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй.	Ажилчдын гал тогоо, амрах байр, хог хаягдлын цэг, 00-ийн ариутгал халдваргүйжүүлэлт	Ажилчдын байрны хүрээнд		-	Орчны хяналт шинжилгэ эний зардалд	Сард 1 удаа	
Нийт зардал		1250.0 мян.төг					

БҮЛЭГ 6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгч “Түшигт-Ээл” ХХК нь ашигт малтмал эрэл-хайгуулын шатнаас эхлэн орон нутгийн удирдлагуудтай уулзаж сургуулийн тохижилт, хашаа хайс будах, өвөлжилтийн бэлтгэл ажил зэрэг Баян-Овоо сумын иргэдтэй хамтран ажиллаж ирсэн билээ. Довжир-6 ордыг далд уурхайн аргаар ашиглах бөгөөд эвдрэлд өртөх талбай бага учир нөхөн сэргээлтийн ажлын сум орон нутгаас санал авсан дагуу дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээгээр шийднэ.

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх давтамж	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он), сая.төг	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг, стандарт аргачлал
					2023	
Дүйцүүлэн хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө						
	Аймаг орон нутгаас санал авсан	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөнд тус сумын сумын удирдлагуудтай зөвшилцөн 2.5 га-аас багагүй талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх	Ү.а-ны эхэнд	2023 он	ҮА-ний зардалд (ДХ ажлын зардал)	
Нийт дүн мян.төг						-

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БҮЛЭГ 7. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт № 6 Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний менежментийн төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлэх давтамж	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он), сая.төг	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг, стандарт аргачлал
					2023	
Дүйцүүлэн хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө						
	Аймаг орон нутгаас санал аван дүйцүүлэн хамгаалал хийх талбайг сонгох	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөнд тус сумын сумын удирдлагуудтай зөвшилцөн 2.5 га-аас багагүй талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх	Ү.а-ны эхэнд	2023 он	ҮА-ний зардалд (ДХ ажлын зардал)	
2	Биологийн олон янз байдлыг сайжруулах зорилтуудыг тогтоох; Биологийн олон янз байдлын менежментийн арга хэмжээг тодорхойлох	Биологийн төрөл зүйлийн ач холбогдол, хамгаалах чиглэлээр ажилчдад сургалт явуулах			ҮА-ний зардалд (ДХ ажлын зардал)	MNS 5914:2015, MNS 4597:2013
3	Тэр бум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд	1 га талбайд 600 ширхэг мод тарих				
Нийт дүн мян.төг						850.000

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БҮЛЭГ8. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн хүрээнд нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэхгүй тул 2023 оны БОМТ-нд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй болно.

БҮЛЭГ9. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Түшигт Ээл” ХХК-ны тусгай зөвшөөрлийн талбайд палеонтологийн олдворын ул мөр ажиглагдаагүй байна. Түүнчлэн археологийн дурсгал илрээгүй байна. Үйл ажиллагааны явцад түүх соёлын дурсгалт зүйлс олдвол цехийн үйл ажиллагааг түр зогсоон зохих байгууллагад мэдэгдэж, түүх соёлын дурсгалт зүйлсийг хамгаалах ажлыг зохион байгуулна.

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БҮЛЭГ 10. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт № 7 Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал	Нийт зардал (мян\төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Цаг агаарын үзэгдэл, ажилчдын хариуцлагагүй байдлаас шалтгаалан осол гарах	Цаг агаарын мэдээг байнга авч үйл ажиллагаатайгаа холбон ажиллах, болзошгүй ослоос урьдчилан сэргийлэх гарын авлагатай болох	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн удирдах ажилтан албан хаагчдад үүрэг даалгавар өгөх	-	Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээнд тусгагдсан		2023 онд	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль
	Ажилтан албан хаагчдад сургалт зохион байгуулах, аюулгүй ажиллагааны талаарх мэдээллийг өгч байх, самбартай байх	Төслийн бүхий л үед хэрэгжүүлэх ХХАА-ны гарын авлагатай болох	-	Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээнд тусгагдсан		2023 онд	
	Болзошгүй аюул ослын үед ашиглах багаж хэрэгсэл холбооны хэрэгсэлтэй болох	Ус, элс, шороо, хүрцэвэрлэгээний бодис, холбооны хэрэгсэл гэх мэт	-	100.0	200.0	2023 онд	
	Аваар ослын үед авран хамгаалах төлөвлөгөөтэй байх	-	-				
	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг жилд нэг удаа зохион байгуулах, холбогдох сумын байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагч нартай харилцан холбоотой ажиллах	-	-				
Эрүүл мэнд	Ажилчдыг жилд 1 удаа эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	-	1	220.0	2023 онд		
Нийт зардал (мян.төг)				670.0			

БҮЛЭГ11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт № 8 Орчны хяналт шинжилгээний менежментийн төлөвлөгөө

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байгаль орчны бүрэлдэхүүнд үзүүлэх нөлөөлөл	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа ба давтамж 2023 он	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал (мян.төг)	Нийт зардал (мян.төг)	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
Хөрсний бохирдол							
Хөрсний морфологи бичиглэл, рН, цахилгаан дамжуулалт, давс %, ялзмагийн агууламж %, шим тэжээлийн элемент, хөрсний механик бүрэлдэхүүн, нүүрс устөрөгчийн нэгдлүүд	Хөрс элэгдэл эвдрэлд орох, үржил шимээ алдах, гадаргын унаган хэлбэр өөрчлөгдөх	Төслийн талбайд 2 цэг сонгох /Уурхайн кемп орчим, уурхайн ухаш/	Жил тутамд	Жилд 1 удаа	15.0	2 цэгт х 2 дээж х жилд 1 удаа х 1 жил /15.0/ НИЙТ 60,0 /Хөрсний химийн шинжилгээ 1 дээж -15.0 төг	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга, MNS 3309:1991 Хөрс. Хөрсний хялбар уусдаг давсны химийн найрлагыг тодорхойлох арга, MNS 3675:1984 Хөрсний органик бодисын хэмжээг тодорхойлох лабораторийн арга, MNS 4006:1987 Хөрс. Хөдөлгөөнт фосфор, калийг тодорхойлох Мачигины арга MNS 3298:1991 Хөрс.
Хүнд металлын агууламж	Түлш, тосолгооны материал болон химийн бодис, хог хаягдлаар хөрс бохирдох	2 цэгт /Засварын цех, ШТС/	Жил тутамд	Жилд 1 удаа	20.0	2 цэгт х 2 дээж х жилд 1 удаа х 1 жил х 20,0 Нийт 160,0 хүнд металлын шинжилгээ 1 дээж- 20.0 төг/	
Усны хяналт шинжилгээ							
Усны чанар рН, ууссан нийт давс (жингийн аргаар), усны ерөнхий болон хүнд металлын шинжилгээ	Төслийн талбай орчим	Унд ахуйн усыг хангаж буй уснаас	2023 он	Жилд 1 удаа		40.0*2 удаа х 1 жил НИЙТ 80.0	MNS (ISO) 4867:1999 Усны чанар. Дээжийг боловсруулах, хадгалах зөвлөмж MNS 4586:1998 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага MNS (ISO) 5667-14:2000 Гадаад орчны уснаас сорьц авах болон
Усны түвшин усны ундарга нөөц	Ус ашиглалтаас, зарцуулалтаас газар доорх	Гүний худгийн ус, Гол	2023 он		40.0		

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	усны горим өөрчлөгдөх						тээвэрлэх, гарын авлагын зөвлөмж MNS 13.060.50 Усны чанарын стандарт MNS 0900 : 2005 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавих хяналт
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын 2023 оны зардлын дүн						300.0	

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

БҮЛЭГ12. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт № 9 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийг хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал мян.төг	Төсөл хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт, стандарт
							2023 он	
Хатуу хог хаягдлыг тогтмол зайлуулаагүй гэс орчин бохирдох	Хатуу хог хаягдлыг цуглуулж нэгдсэн цэгт хүргэж устгаж байх	Үйл ажиллагааны турш	-	-	-		+	Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заатлууд Хог хаягдлын тухай хуулийн 14-рзүйл
	Хог хаягдлыг цуглуулах савыг битүүмж сайтай хийх, аль болох олон газарт байрлуулах	Үйл ажиллагааны турш	-	-	-	350.0	+	
	Хаягдал тосыг хуримтлуулах сав байрлуулах	Үйл ажиллагааны турш	-	-	-	200.0	+	
	Хаягдал дугуй болон төмрийн хаягдлыг ангилан цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	Үйл ажиллагааны турш	-	-	-		+	
	Хаягдал дугуй болон төмрийн хаягдлыг ангилан цуглуулах цэгийг хашаажуулах, тэмдэг тэмдэглэгээ тавих	Үйл ажиллагааны турш	-	-	-	300.0	+	
Шингэн хог хаягдлаар хөрс, газар доорх ус бохирдож болзошгүй	Шингэн хаягдлыг тусгай бодис хэрэглэн задлах	Үйл ажиллагааны турш	-	-	-	100.0	+	
Нийт		950.0 мян.төг						

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

**БҮЛЭГ 13. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хүснэгт № 10 Удирдлага зохион байгуулалтын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нэгжийн өртөг мян.төг	Зардал мян.төг	Хугацаа 2023 он
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх шинэчлэн засварлах	Уурхайн хэмжээнд	Дотоод зохион байгуулалтаар		2023 он
2	Байгаль орчныг хамгаалах, осол аваар, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар жилд 2 удаа сургалт, судалгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран зохион байгуулах	Уурхайн хэмжээнд	Осол эрсдэлийн менежментийн зардалд		2023 он
3	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ-т хүргэн өгч байх	Уурхайн хэмжээнд	Дотоод зохион байгуулалтаар		Жил бүрийн 12 сард
4	Байгаль хамгаалахад сум багийн холбогдох ажилтнуудын оролцоог идэвхижүүлэх, уулзалт зөвлөгөөг жил бүр зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОМТ-нд тусгах	Уурхайн хэмжээнд	Удирдлагын түвшинд		2023 он
5	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн нөхцөл сайжруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Уурхайн хэмжээнд	Дотоод төлөвлөлтөөр		2023 он
6	Хөдөлмөр хамгаалал эрүүл ахуйн нөхцлийг сайжруулах сургалт зохион байгуулах, галын аюулгүй ажиллагааны талаар дүүргийн ГТТХХэлтэстэй хамтран галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх үзүүлэх сургууль хийх	Уурхайн хэмжээнд	Ослын сургалттай хамтран хэрэгжүүлэх		3-р улирал
7	ХАБЭА дүрмийн дагуу үзлэг, шалгалтыг тогтмолжуулж илэрсэн зөрчлийг тухай бүр арилгах ажлыг зохион байгуулах	Уурхайн хэмжээнд	Дотоод зохион байгуулалтаар		Улирал бүр
8	Ажилчдыг шаардлагатай хувцас, тусгай хамгаалах, амны хаалт, малгай зэргээр хангах	Уурхайн хэмжээнд	Дотоод зохион байгуулалтаар		Жил бүр
Удирдлага, зохион байгуулалтын чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал					620.000

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЯН-ОВОО СУМЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИХ “ДОВЖИР-6” ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ
ОРДЫГ ДАЛД УУРХАЙН АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

**БҮЛЭГ14. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ
НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хүснэгт № 11 Оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх оршин суугчид, оролцогч талууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлэгээр санал авах	Зохион байгуулах газар
БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнгийн тайланг төсөл хэрэгжиж буй Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын иргэдэд танилцуулж хэлэлцүүлнэ.	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан боловсруулж сумдын засаг захиргаанд хүргүүлнэ.	БОМТ-ний биелэлт	БОМТ-ний хэрэгжилтийн явцад орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд болон оршин суугчдад танилцуулна.	Сумын засаг захиргааны удирдлага болон байгаль орчны байгууллагын санал, шүүмжийг хүлээн авч шийдвэрлэх	Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын Засаг захиргааны байранд
	Нутгийн оршин суугчдад БОМТ-ний биелэлтийг тайлагнах	БОМТ-ний биелэлт		Оршин суугчдын санал гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэх	
Нийт зардал				-	